

WERKSCRIFT VOOR MISSIE, ONTWIKKELING EN VREDESWERK

Missionaire Agenda

2022 - 1

**Missionarissen en
missionair werkers
helpen de meest
kwetsbare medemens**

**Laudato Sí
Actie Platform**

**Maasdriel steunt
haar missionarissen**

Van de redactie

Traditiegetrouw wordt op 1 januari de wereldgebedsdag voor de vrede gehouden. In zijn boodschap voor deze dag noemde paus Franciscus drie wegen naar de vrede: dialoog tussen generaties, onderwijs en werk. Er moet meer geïnvesteerd worden in onderwijs en minder in wapens. En ook in eerlijke arbeid want “arbeid vormt in feite de basis waarop rechtvaardigheid en solidariteit in elke gemeenschap gebouwd is.”

De boegbeelden van de Pinksteractie van de Week Nederlandse Missionaris dragen hieraan hun steentje bij. Zij zetten zich in voor onderwijs en een goede vakopleiding voor jongeren in Brazilië en in de Democratische Republiek Congo. Zo hebben zij in de toekomst meer kans op goed werk. Ook pater van Beurden werkt aan goed onderwijs in Indonesië. Hij is een van de drie missionarissen die al jaren kan rekenen op steun van de stichting ‘Maasdriel steunt haar missionarissen’. In deze Missionaire Agenda staat een

interview met een van de bestuursleden over de toekomst.

In zijn boodschap roept de paus dringend op om “overal ter wereld degelijke en waardige arbeidsomstandigheden te bevorderen, die gericht zijn op het algemeen welzijn en op het behoud van de schepping”. Een eerlijke en duurzame productie en handel is ook een van de doelstellingen van het Laudato Sí Actie Platform. Dat heeft een zevenjarenplan opgesteld om te werken aan algemeen welzijn en de zorg voor de aarde. U leest er meer over in deze Missionaire Agenda. De paus eindigt zijn boodschap met dank aan iedereen die zich al onvermoeibaar inzet voor beter onderwijs en arbeid. Ook roept hij politieke en religieuze leiders en alle mensen van goede wil op zich gezamenlijk in te blijven zetten voor het werken aan vrede. Een oproep die dus ook aan ons is gericht.

Erica Op 't Hoog

Inhoud

- 3** *WNM*: Missionarissen en missionair werkers helpen de meest kwetsbare medemens
- 6** *Stem uit het Zuiden*: Te midden van de storm
- 7** *Suggesties voor liturgie*: Voor jongeren
- 10** *Beeldmeditatie*: Werken voor vrede
- 12** Laudato Sí Actie Platform
- 14** Maasdriel steunt haar missionarissen
- 16** 'Opvang in de regio' in de praktijk
- 18** *Nieuws en berichten*
- 20** *Column pater Charles*: Bruggen bouwen

Foto cover: Craig Pattaude, unsplash

Missionaire Jaaragenda

Kerkelijk missionaire collecterooster 2022 vastgesteld door de Bisschoppenconferentie

2 maart – 17 april 2022	Bisschoppelijke Vastenactie	22 – 23 oktober 2022	Missiezondag
28 mei – 5 juni 2022	Pinksteractie / Week	5 – 6 november 2022	Zondag voor de Oecumene
	Nederlandse Missionaris	26 november t/m	
27 – 28 augustus 2022	Missie Verkeersmiddelen Actie / MIVA	18 december 2022	Bisschoppelijke Adventsactie
1 – 2 oktober 2022	Missio Wereldmissiedag v/d kinderen		

Missionarissen en missionair werkers helpen de meest kwetsbare medemens.

Helpt u hén tijdens de Pinksteractie 2022?

Tijdens de Pinksteractie van de Week Nederlandse Missionaris (WNN) zetten wij onze Nederlandse missionarissen en missionair werkers in de schijnwerpers. Dat verdienen ze, want deze bevlogen en bezielde mannen en vrouwen zetten zich iedere dag in voor hun kwetsbare medemens. Ze vragen zelf weinig, maar kunnen een steuntje in de rug wél heel goed gebruiken. De WNN voert daarom campagne voor hun werk en welzijn. Uw steun is daarbij onmisbaar!

Geïnspireerd door hun geloof zetten missionarissen en missionair werkers zich in om kwetsbare mensen een beter leven en een mooiere toekomst te bieden. Missionaris Dick Zwarthoed werkt bijvoorbeeld als priester in de Democratische Republiek Congo en begeleidt daar straatjongeren. Missionair werker Frans van Kranen zet zich in voor de rechten van kinderen in Brazilië. Beiden werken in hun gemeenschap aan een betere toekomst voor jongeren. Ze zijn daarom het gezicht van onze Pinksteractie van 2022. Op de volgende pagina's leest u meer over hun belangrijke en mooie werk!

Samen voor onze missionarissen

De WNN steunt missionarissen en missionair werkers al meer dan 50 jaar in hun persoonlijke welzijn. We bieden financiële steun, zodat zij hun werk zorgeloos kunnen doen. Denk aan allerlei verzekeringen, maar ook aan de bijzondere ziektekosten en de premie voor de AOW. Ook kunnen missionarissen vakantiegeld van ons ontvangen, om te genieten van een verlof in Nederland zonder dat zij familie of vrienden om hulp hoeven te vragen.

Daarnaast heeft de WNN een laagdrempelig fonds waarop missionarissen een beroep kunnen doen voor noodgevallen. Bijvoorbeeld als hun computer is gestolen en geld voor vervanging ontbreekt.

Pinksteractie 28 mei t/m 5 juni

Alleen samen met u kunnen wij dit steuntje in de rug blijven geven voor missionarissen zoals pater Dick en Frans. Mogen zij dit jaar daarom op uw hulp rekenen en doet u mee met de Pinksteractie? Van 28 mei tot en met 5 juni kunt u in uw parochie geld inzamelen met behulp van aansprekende campagnematerialen die wij voor u hebben ontwikkeld. Zo maakt u het belangrijke werk van de Nederlandse missionarissen en missionair werkers mede mogelijk.

Bestel onze aansprekende campagnematerialen

Met onze folders en posters kunt u in uw parochie, instelling of school aandacht besteden aan de Pinksteractie: De poster kunt u ophangen in de kerk, in het parochiecentrum of thuis voor het raam. De folder (met informatie over de

missionarissen) kunt u bij uw parochieblad voegen of uitdelen aan kerkgangers, vrienden en kennissen. Op onze website vindt u Pinksteractie-artikelen die u kunt gebruiken voor uw parochieblad.

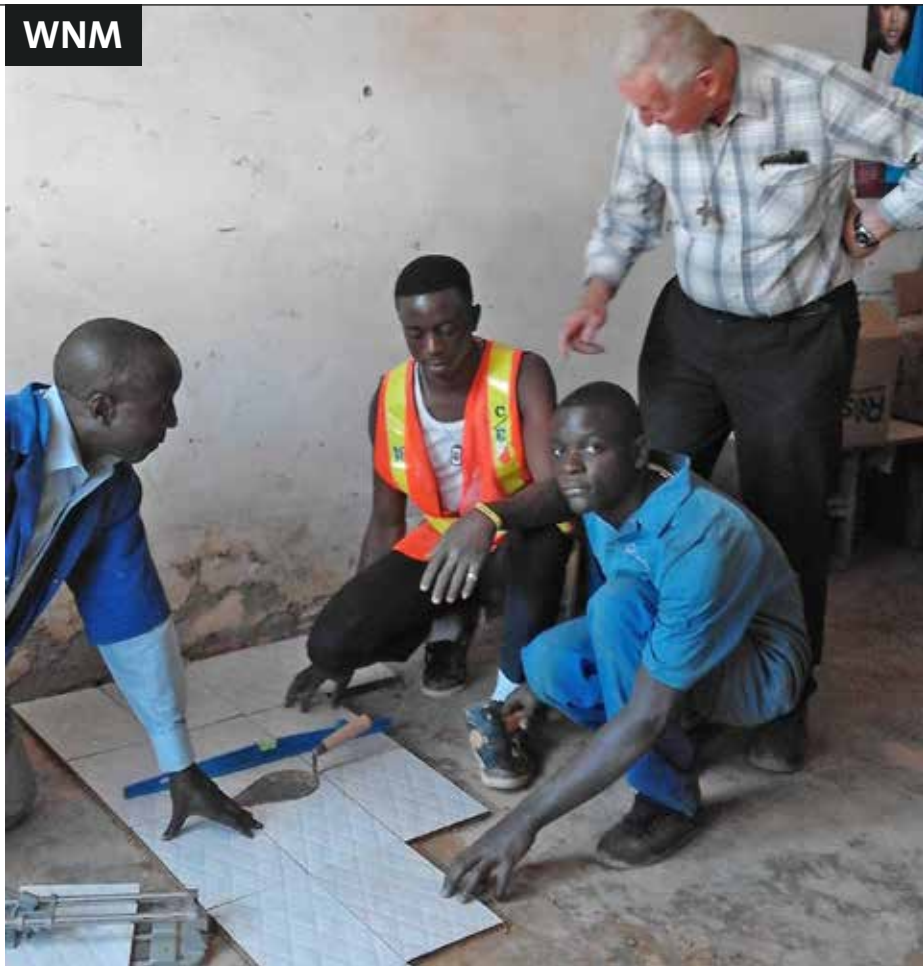
Doe mee!

Heeft u vragen of wilt u de folders en posters bestellen? Dat kan via onze website www.weeknederlandsemissionaris.nl. U kunt ons ook bellen op 06 - 18 27 5242 of e-mailen via contact@weeknederlandsemissionaris.nl. Missionarissen en missionair werkers zijn er altijd voor de ander. Wij zijn er - samen met u - voor hen!

Regionale bijeenkomsten in aanloop naar Pinksteren

'Geloven in de ander. Samen één missie', zo luidt het motto van de WNN. In de aanloop naar Pinksteren organiseren we dan ook een aantal regionale bijeenkomsten rond dit thema - als de situatie rond corona het uiteraard toelaat. Houd de website in de gaten: www.weeknederlandsemissionaris.nl

WNM

Pater Dick tijdens een les tegelsnijden aan de ambachtsschool. Foto's: WNM

Pater Dick vertelt het met een glimlach bij een kop koffie bij zijn broer Jan in Volendam. Ook pastoor Stomph van de parochie H.H. Maria en Vincentius is op visite bij de broers. In mei kwam pater Dick (84), met financiële steun van de Week Nederlandse Missionaris, naar Nederland om aan te sterken. Inmiddels is hij weer terug in de Democratische Republiek Congo, het land waar hij voor het eerst in 1960 naartoe ging als stagiair. Daarna moest hij naar België om de priesteropleiding te voltooien. Na zijn wijding in 1967 werd hij weer naar Congo gezonden. De salesianen zetten zich daar in voor straatjongeren. Al in 1914 zagen zij dat de jongeren een vak moeten leren om verder te komen in het leven. “De eerste vakopleiding startte in Lubumbashi,” vertelt pater Dick. Daar zijn inmiddels veertien huizen voor straatkinderen. “Toen ik in Congo kwam, ben ik begonnen als vakleraar.”

Ook zag hij om naar de jongeren die in de gevangenis zaten in het noorden van de stad. Nu werkt pater Dick in het project *Chem Chem*, een vakopleiding voor land- en tuinbouw en visserij van de salesianen. Het diploma is zeer gewild om hun dagelijks brood te kunnen verdienen.

Missionair vuur

Het vuur van de missie werd bij pater Dick op de lagere school aangewakkerd. Volendam telde veel missionarissen en die kwamen vertellen over de missie. Ook zijn broer Wim werd missionaris en door Mill Hill naar Kameroen uitgezonden. Pater Dick zag het als kleine jongen voor zich om op een paard met een hoed op in Latijns-Amerika de mensen te gaan bezoeken. Het werd Afrika en hij bezoekt de mensen in de dorpen niet te paard; hij rijdt met een pater mee die hem en zijn medebroeders in de dorpen afzet.

“Op zondag draag ik de mis op in de dorpen.” Na afloop komen de parochianen bij hem en vertellen over hun problemen.

Pater Dick Zwarthoed geeft mensen kracht om door te gaan

Pater Dick Zwarthoed s.d.b. lag met malaria in het ziekenhuis en kreeg daarbij ook last van zijn benen. In het ziekenhuis van de Congolese stad Lubumbashi hadden ze niet de apparatuur om hem verder te helpen. “Er stonden vier artsen om mijn bed en zij vroegen mij of ik snel naar Europa kon gaan voor verdere behandeling.”

De vrouwen moeten erg ver lopen naar de kraamkliniek. Zij willen graag een kliniek dichterbij. Pater Dick zet zich daar nu voor in. Zijn broer Jan, die lang actief was in de MOV-groep in Volendam, heeft in al die jaren flink wat geld opgehaald voor projecten in Congo. “En ik heb veel pakketten verstuurd. Op een gegeven moment werden er spullen uit de pakketten gehaald en hebben we kippengaas aan de binnenkant gedaan zodat er niets meer verdwijnt.”

Kracht

“Als missionaris wil ik de liefde van Jezus doorgeven. Wat Hij ons heeft verkondigd, wil ik uitdragen. Ik wil de mensen laten weten dat iemand van ze houdt.” Het geeft de lokale bevolking kracht om vol te houden en door te gaan. Pater Dick gaat altijd nog op ziekenbezoek en bij de mensen langs in de dorpen. Hij houdt van het land en de mensen.

Missionair werker Frans van Kranen leeft voor de rechten van kinderen

“Het is niet alleen mijn werk, maar ook mijn leven,” zegt Frans van Kranen. Met financiële steun van de Week Nederlandse Missionaris (WNM) is hij missionair werker in Natal in het noordoosten van Brazilië. Daar werkt hij voor de rechten van kinderen als coördinator van twee gezinsvervangende huizen.

Een van de kinderen met haar sociale moeder

In zijn verslag voor de WNM, waarin hij reflecteert op zijn werk, staat regelmatig ‘het was een zwaar jaar’. Vaak blijkt het daaropvolgende jaar nog zwaarder. Frans (64) is naast coördinator voogd van twintig kinderen. Hij voelt zich een moderne missionaris. Zijn missie is om de rechten van de kinderen in praktijk te brengen en kinderen van 0 tot 18 jaar een nieuw thuis te geven in de opvanghuizen. Daar worden zij verzorgd door de sociale moeders van de organisatie. Zij wonen de hele week, als in een grote familie, samen met de kinderen. Verder is er een psychologe, een maatschappelijk en een educatief werker. De kinderen zijn allen door de kinderrechtster uit huis geplaatst. Zij werden ernstig verwaarloosd, mishandeld of seksueel misbruikt, of er was sprake van zwaar drugsgebruik door de ouders.

“Bijna alle kinderen hebben ernstige trauma’s doorleefd,” vertelt Frans. Dat uit zich in hun gedrag. Sommigen slaan af en toe de boel kort en klein en dan moet Frans proberen het evenwicht te herstellen. Sinds de uitbraak van de coronapandemie zitten de kinderen

al vele maanden binnen. “Dat zorgt soms voor spanningen, maar het blijkt ook een zegening.” De scholen zijn al maanden dicht en de kinderen krijgen les binnen de opvanghuizen. Door de vaste structuur en individuele aandacht groeien zij enorm met lezen en schrijven.

Toekomst

“Het idee is dat de kinderen zo kort mogelijk bij ons blijven,” vertelt Frans. Als de kinderen niet naar familie kunnen, dan komen ze op een adoptielijst. De oudere kinderen maken weinig kans op adoptie. “Wij proberen ze zo goed mogelijk voor te bereiden op hun volwassen leven.” Zoals Adilson*, die sinds 2010 in het opvanghuis woont. “Een jongen met een hart van goud.” Adilson is zwakbegaafd, maar wel erg ‘streetwise’. Frans: “Hij wil altijd iedereen helpen en dat is ook gelijk een probleem. Hij helpt de sociale moeder net zo makkelijk als de drugsbaas uit de wijk.” Sinds twee jaar worden oudere kinderen gekoppeld aan een ‘peetoom of -tante’ die hen af en toe mee uit neemt. De peettante van Adilson heeft besloten dat hij bij haar kan komen wonen.

Of de 17-jarige Carmila*, moeder van een driejarig zoontje dat ook in het opvanghuis woont. Haar familie zit in de drugswereld en haar moeder had ervoor gezorgd dat het meisje op jonge leeftijd seksueel werd uitgebuit. Ze heeft een leerachterstand en Frans maakt zich zorgen. Redt zij het met haar zoontje? Valt ze straks terug op haar criminele familie? “Omdat Carmila van schoonheid houdt, hebben we haar ingeschreven voor een cursus manicure. Daarmee kan ze makkelijk een baan vinden of vanuit huis werken,” vertelt hij. Frans heeft contact gelegd met de eigenaresse van een schoonheidssalon die vastbesloten is haar een kans te geven. “Het is een zware baan, maar ook een heel erg mooie.”

*Tatiana Waterink,
Week Nederlandse Missionaris*

**namen van de kinderen zijn voor hun privacy gefingeerd*

STEM UIT HET ZUIDEN

Te midden van de storm

Rembrandt van Rijn: Storm op het meer

“Toen een hevige stormbui op het meer losbarstte, maakte het schip water en ze verkeerden in nood. Ze liepen dan ook naar Hem toe en maakten Hem wakker met de uitroep: ‘Meester, Meester, wij vergaan!’ Hij stond op, richtte zich met een dwingend woord tot de wind en het woeste water; ze bedaarden en het werd stil.”

Lucas 8, 23-24

Mijn naam is Alejandra Magliano. Ik heb Bijbelwetenschappen gestudeerd en werk als onderwijzeres. Ik ben al meer dan 25 jaar werkzaam in projecten rond het biddend lezen van het Woord van God. Ik woon in El Jagüel, een volkswijk in de buurt van Buenos Aires, samen met Marc van der Post (ja, een Nederlander) die ik op een van de wonderlijke wendingen in mijn leven in Jeruzalem heb leren kennen, en met onze dochter Clara, die achttien jaar oud is.

De Argentijnse Alejandra Magliano is de nieuwe columnist voor de Stem uit het Zuiden. Zij woont met man en dochter in een volkswijk bij Buenos Aires. Ze studeerde Bijbelwetenschappen en werkt als onderwijzeres.

Zoals elke maandag, vertrek ik om 6:00 u van huis om de trein van 6:25 u naar de hoofdstad te nemen. Om 8:10 u kom ik aan op school. Vanwege de pandemie komen de kleintjes een voor een binnen. Er heerst het nodige rumoer in de rij, met alle begroetingen, handen schoon maken met alcohol, temperatuur checken, de poppen die de allerkleinsten hebben meegebracht om ze aan ons te laten zien en er daarna mee te spelen. In een lokaal met 28 kinderen van drie jaar beginnen we met onze routine. We gaan in een kring zitten en zingen een liedje. Na enkele ogenblikken lees ik het verhaal voor van de storm op het meer. Via YouTube laten we een geluid van storm en regen horen. Iedereen doet mee, ze maken spontaan en tegelijk allerlei opmerkingen en delen hun ervaringen met stormen. Een omgekeerde tafel wordt een boot. Ik speel een vermoeide Jezus die in slaap valt en zij stellen de discipelen voor, die mij in hun angst luidkeels wakker maken. De 28 komen dicht bij me staan. Dit chaotische tafereel vinden ze allemaal prachtig. Als ik mijn ogen open, leggen ze uit dat het hard regent, dat het waait en ze roepen: “We zinken!”

Dan sta ik op zoals Jezus deed en roep een onzichtbaar personage aan, dat ik ‘Kalmte’ noem. Daar komt zij binnen..., iedereen gaat terug naar zijn of haar plaats om in zich op te nemen wat de wind en de golven al begrepen hebben. De bewondering die de discipelen op dat moment voelden, wordt nu gedeeld door de kinderen. Opnieuw worden er opmerkingen gemaakt. “We willen het verhaal nog een keer horen!” Velen willen de rol van Jezus spelen in de geïmproviseerde boot. De Bijbel lezen met kinderen is een ervaring die me blijft verwonderen. Hun reacties, vragen, opmerkingen en gebaren verrijken het verhaal dat een gemeenschap koesterde en jaren later op schrift zette.

We gaan als mensheid door verschillende stormen. Wind en regen zorgen voor woelige golven. Boten zijn in gevaar... Deze beelden en de reacties die de driejarigen met me deelden, houden me op de terugreis bezig. Ik stap uit de trein en terwijl ik naar huis loop, roep ik hetzelfde onzichtbare personage aan om ook onder ons aanwezig te zijn, in deze tijd waarin wij leven.

Alejandra Magliano

Vieren & doen

voor jongeren

Westerse jongeren hebben het vandaag de dag niet makkelijk: de keuzemogelijkheden voor hen zijn eindeloos waardoor zij vaak moeite hebben om hun levenskoers te bepalen. Hier is steeds meer aandacht voor. Toch is er ook veel om dankbaar voor te zijn: alle stabiliteit, kansen en mogelijkheden die zij krijgen, krijgen veel van hun leeftijdsgenoten in andere landen niet. Ook in ons eigen land zijn er genoeg kinderen en jongeren die door allerlei omstandigheden een 'valse start' hebben. In deze viering willen we hier op een positieve manier bij stilstaan: dankbaarheid voor de eigen situatie en sympathie en solidariteit voor hen die het minder goed hebben.

Suggesties voor lezingen

Deuteronomium 6,6-7
Spreuken 22,6
Matteüs 19,13-14

Suggesties voor liederen

Theo van Teijlingen is een zanger en verteller die in zijn muziek op gevoelige wijze spreekt over zijn geloof en kinderen in ontwikkelingslanden: zijn zus Els ontfermde zich in meerdere landen en de laatste jaren in Oeganda over hen. Hij bracht verschillende cd's uit (waarvan de opbrengst naar het goede doel gaat) en zijn muziek is bijvoorbeeld ook op YouTube te beluisteren. Enkele suggesties:

- *Kyrie Eleison (Vertellingen)*, erg geschikt als openingslied bij het aansteken van de kaars, het refrein is makkelijk mee te zingen
- *De bloemen van de dag (Vertellingen)*
- *Sarah (Lege Handen)*
- *Verdwaalde kinderen (Het Laatste Woord)*

Meer informatie: Stichting De Figurant, defigurant.nl

Hoewel de liederen van Theo van Teijlingen erg mooi en gevoelig zijn, zal er vooral naar geluisterd worden. Dit kan op meditatieve wijze geschieden. Uitsluitend gebruikmaken van muziek waarnaar geluisterd wordt, kan de viering echter wat passief maken. Enkele liedsuggesties om het wat levendiger te maken:

- *Laat de kind'ren tot Mij komen (onder meer Zingt Jubilate, 725; Evangelische liedbundel, 278;*

Tussentijds, 67)

- *Taizé: Ubi Caritas (onder meer Lieder en Taizé, 4; Taizé liederen- en gebedenboek, 112; Liedboek 2013, 568b)*
- *Herman Boon: Kan ik iets voor jou doen?* Te vinden op onder meer YouTube. Dit lied is vooral geschikt voor een wat jongere doelgroep en/of om, bijvoorbeeld aan het einde van de viering, aan te zetten tot actie.

Suggestie voor overweging en om samen te doen

Overweging

De ouders van Marleen waren dolgelukkig toen hun droom in vervulling ging en zij hoorden dat zij een kindje zouden krijgen. Marleens moeder lette goed op zichzelf en haar ongeboren baby, en Marleens vader opende meteen een spaarrekening voor later: voor een brommertje, het rijbewijs, een studie...

Marleen werd geboren in het ziekenhuis: haar ouders vonden dat toch wel een veilig idee. Hoewel haar ouders niet bijzonder rijk waren, kreeg ze van jongs af aan alle zorg die ze nodig had: een veilige plek om te wonen, gezond voedsel, liefde en aandacht van haar ouders, maar bijvoorbeeld ook vaccinaties, een kuurtje als ze ziek was, een bril toen ze die nodig bleek te hebben en – al was ze daar zelf niet zo blij mee – een beugel.

Haar ouders deden hun uiterste best om haar een zo goed mogelijke start te geven: van een goed gebit tot goed onderwijs, van creativiteit tot sportiviteit, van persoonlijke ontwikkeling tot een bestaan als wereldburger. We kunnen ons Marleen waarschijnlijk makkelijk voorstellen als een meisje dat bijvoorbeeld geneeskunde gaat studeren. Of, als ze niet zo goed blijkt te kunnen leren, als een goede mbo-leerling die later een o zo broodnodig vak gaat uitoefenen. We kunnen ons voorstellen dat ze sociaal en zelfbewust is, haar doelen weet te behalen en kan omgaan met de tegenslagen die iedereen in het leven krijgt.

En toch zal ze ook als volwassene nog vaak terugvallen op haar ouders voor advies of praktische hulp, bijvoorbeeld als ze een huis wil kopen of zelf kinderen krijgt.

Waarschijnlijk herkennen de meesten van ons zich wel in het verhaal van Marleen. Overal zijn natuurlijk problemen, en soms kun je je ouders echt wel achter het behang plakken... maar ze houden van je en zijn er voor je – en in Nederland zijn veel dingen goed geregeld: alle kinderen kunnen (en moeten) naar school en niemand hoeft honger te lijden.

Helaas zijn er ook veel kinderen, dichtbij en ver weg, voor wie dit heel anders is. Doordat hun ouders uit armoede of onwetendheid verkeerd handelen, doordat er in het gezin geen stabiliteit is en ze misschien zelfs in een onveilige omgeving moeten leven. Maar denk ook eens aan de 'kleinere' dingen: dat verschil dat betrokken ouders bij de opleiding van hun kinderen kunnen betekenen. Die extra hulp die zij kunnen inschakelen als hun kind bijvoorbeeld dyslexie blijkt te hebben. Die beugel van Marleen in een tijd waarin er steeds meer focus ligt op het uiterlijk.

Alles bij elkaar opgeteld maak je dan een hele andere start. Laten we dankbaar zijn voor wat wij hebben meegekregen en solidair zijn met hen die een minder goede start hebben gemaakt.

Opdracht (aansluitend)

Geef iedereen een papiertje en een pen

Ik wil jullie vragen om héél kort, in een paar woorden dus, iets op te schrijven waar je je ouders, of andere mensen die je nabij zijn, dankbaar voor bent. Bijvoorbeeld dat je ouders je helpen met je studiekeuze, of dat de meester of juf het voor je opnam toen je erg gepest werd. Of dat er altijd een buurvrouw is waar terecht kunt. Dan brengen we dat straks in de voorbede bij God.

Eventueel kun je tijdens het schrijven instrumentale muziek draaien (Ubi caritas van Taizé bijvoorbeeld). Het is mooi als de voorganger zelf ook iets opschrijft, van vroeger maar misschien juist ook wel iets recenters waaruit blijkt dat volwassenen nog steeds op hun ouders kunnen leunen. Mocht je het als voorganger wat spannend vinden om bij de voorbede (zie hieronder) veel te moeten improviseren, werk dan met deels voorbedrukte papiertjes zodat e.e.a. volgens je eigen 'format' wordt ingevuld.

Suggestie voor voorbede

Tijdens de voorbede vormt elk beschreven briefje de basis voor een intentie: allereerst spreken we onze dankbaarheid uit, daarna bidden we voor alle kinderen en jongeren die dit niet hebben (de voorganger formuleert dit ter plekke). Bij elke intentie wordt een kaarsje opgestoken; plaats deze kaarsjes op de grond van het liturgisch centrum in de vorm van een huis.

Goede God,
Wij danken U voor alles wat U ons geeft
door onze ouders en door de mensen om ons heen:

*Hier volgen de intenties op basis van de kaartjes,
bijvoorbeeld:*

*Dank U dat ik een eigen kamer heb
om me in terug te trekken;
en bidden we voor hen die hun persoonlijke ruimte
altijd moeten delen;
Heer ontferm U.*

Goede God, niet altijd zien we onze rijkdom.
Daarom bidden wij U:
Open onze ogen en harten
zodat we dankbaar zijn voor wat we hebben
en alle kansen die wij krijgen;
en omzien naar hen die minder hebben.
Dit vragen wij U door Christus, onze Heer.

beeldmeditatie

Werken voor

“Werk is een onmisbare factor in de opbouw en de handhaving van vrede. In ons werk geven we uitdrukking aan onszelf en aan onze talenten, nemen we onze verantwoordelijkheid op, engageren we ons en werken we samen met anderen, want we werken altijd met of voor iemand. Vanuit dit uitgesproken sociale perspectief is werk de plaats waar we leren bijdragen aan een meer leefbare en mooiere wereld.”

Paus Franciscus: Vredesboodschap 1 januari 2022

Hierin noemt de paus als drie belangrijke voorwaarden voor vrede: minder wapens, meer onderwijs; meer solidariteit tussen jong en oud en fatsoenlijk werk voor iedereen.

Foto: PTTI EDU, Unsplash

vrede

Laudato Sí Actieplatform

Een oproep tot ‘ecologische bekering’ van de Kerk

Laudato Sí, de encycliek van paus Franciscus over “de zorg voor het gemeenschappelijk huis” heeft veel teweeg gebracht sinds deze verscheen in 2015, ook in de katholieke kerk. De paus heeft de zorg voor de armsten en voor de schepping in het hart geplaatst van de christelijke praktijk. Het Vaticaan wil dat alle geledingen van de kerk de komende jaren de visie van Laudato Sí steeds meer in de praktijk brengen.

Foto: unsplash

“De aarde huilt”

De boodschap van Laudato Sí heeft de afgelopen jaren niets aan actualiteit ingeboet. We hebben het afgelopen jaar gezien hoe mensen overal ter wereld getroffen werden door extreem weer: recordhittes, stormen en verwoestende overstromingen. Volgens het rapport van het Intergouvernementeel Panel voor klimaatverandering van de VN dat 8 augustus 2021 werd gepubliceerd, warmt de aarde sneller op dan ooit en valt verdere opwarming en de daarbij horende toename van extreem weer niet meer te vermijden. Het rapport onderstreept de woorden uit Laudato Sí dat de aarde “huilt omwille van de schade die we haar berokkenen door onverantwoord gebruik en misbruik.” (LS 2) Tegelijk beklemtoont het VN-rapport dat de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs van 2015 nog steeds haalbaar zijn. Maar

dan moeten wel drastische maatregelen worden genomen. Regeringen, in het bijzonder van de westerse landen die de grootste vervuilers zijn, moeten ervoor zorgen dat de uitstoot van broeikasgassen zo snel mogelijk tot nul wordt terug gebracht.

Omslag

De omslag die nodig is op economisch, politiek en cultureel vlak is gigantisch. De “ecologische bekering” waarover paus Franciscus schrijft in Laudato Sí, gaat juist hierover. Tegelijk impliceert de term dat onder de sociale en ecologische crises van nu een religieuze en spirituele crisis schuil gaat. Er is namelijk iets fundamenteels mis met de dominante manier van doen in deze wereld, met de onverschilligheid waarmee we reageren op de gevolgen van onze keuzes voor de armsten, voor de schepping en voor toekomstige generaties. Het tegendeel van onverschilligheid is betrokkenheid en een besef van verbondenheid. Is dit niet de kern van iedere religie? Het woord ‘religie’

stamt immers af van het Latijnse woord ‘religare’ dat zoveel betekent als ‘verbinden’. Een ‘ecologische bekering’ betekent dit besef ontwikkelen en zichtbaar maken in ons handelen.

Drie maal zeven

De oproep tot ecologische bekering is ook aan de kerk zelf gericht. Om alle gelovigen aan te sporen tot een ommekeer in hun denken en doen, presenteerde de Dicasterie voor de Integrale Menselijke Ontwikkeling (een onderafdeling van het Vaticaan) op 14 november 2021 het Laudato Sí Actieplatform. Het richt zich op zeven doelgroepen: gezinnen, bisdommen, parochies, scholen en universiteiten, ziekenhuizen, bedrijven, en religieuze gemeenschappen en ordes. Zij worden aangemoedigd om de komende zeven jaar de visie van Laudato Sí om te zetten in daden. Die periode van zeven jaar is natuurlijk sterk symbolisch geladen. Het verwijst naar het Bijbelse sabbatjaar, waar de aarde elke zeven jaar rust werd gegund.

“We hopen dat het volgende decennium een tijd van genade zal zijn, een jubeljaar voor de aarde en voor de mensheid en voor al Gods schepselen. We nodigen iedereen uit om mee te doen. We hebben behoefte aan een volksbeweging van onderop, een alliantie van alle mensen van goede wil. ‘Als Gods instrumenten kunnen we allen samenwerken aan de zorg voor de schepping, ieder met zijn eigen cultuur, ervaring, initiatieven en mogelijkheden.’ (LS 14)”
- uit de Vaticaanse oproep bij de aankondiging van het Laudato Sí Actieplatform

Wat “integrale duurzaamheid” concreet inhoudt, wordt uitgewerkt in zeven doelstellingen:

- 1 Luisteren naar de “Schreeuw van de aarde”: door bijvoorbeeld inzet voor biodiversiteit, acties tegen vervuiling, door afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen.
- 2. Luisteren naar de “Schreeuw van de Armen”: de verdediging van alle leven op aarde en van het menselijk leven vanaf het begin tot de dood, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen.
- 3. Ecologische economie: duurzame productie, eerlijke handel, ethische consumptie en ethische investeringen.
- 4. Eenvoudige levensstijl: een sober gebruik van materialen en energie, het vermijden van plastic voor eenmalig gebruik, overschakelen naar een meer plantaardig dieet, etc.
- 5. Ecologische opvoeding: het stimuleren van ecologisch bewustzijn en ecologische keuzes in catechese en vormingsprogramma’s.
- 6. Ecospiritualiteit: het verdiepen van een religieuze visie op Gods schepping, scheppingsgerichte liturgische vieringen en retraites.
- 7. Deelname aan acties voor de zorg voor de schepping: op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Wat kunnen individuele gelovigen of parochiële groepen doen om die doelen te bereiken?

Laudato Sí Action Platform

Meld je aan bij het Laudato Sí Action Platform (Engelstalig). Het Platform heeft allerlei materiaal ontwikkelt om groepen te helpen op hun weg naar integrale duurzaamheid. Op de site staan inspirerende verhalen van groepen die hierin al een hele weg zijn gegaan. Het Platform organiseert onderlinge ontmoetingen tussen groepen en organisaties. Zie: www.laudatosiactionplatform.org

Laudato Sí Alliantie Nederland

In Nederland zal de Laudato Sí Alliantie Nederland de Laudato Sí Doelen promoten. Meerdere katholieke organisaties werken samen in deze alliantie: de Bisschoppenconferentie, KNR, Vastenactie, Socires, Huis van Dominicus, Cordaid, Groengeloven.com, Solidair Groningen & Friesland, De KIM en het Netwerk Katholieke Vrouwen. Begin 2022 heeft deze alliantie een secretariaat opgericht met twee stafmedewerkers. Zie: www.laudato-si.nl

Waag de 7-sprong

Het Vlaamse Eckerk heeft een checklist gemaakt om groepen te helpen een koers uit te stippelen. De ‘7-sprong’ die Eckerk promoot is te vinden op: www.netrv.be/ecokerk/met-een-7-sprong-naar-integrale-ecologie

Gerard Moorman

Maasdriel steunt haar missionarissen. Maar hoe lang nog?

Sinds 1989 ondersteunen de inwoners van het dorp Kerkdriel (inmiddels gemeente Maasdriel) een aantal missionarissen die vanuit het dorp vertrokken zijn naar verschillende plaatsen in de wereld. De formule is al jaren eenvoudig en succesvol. De redactie van de *Missionaire Agenda* sprak met Jan Poulisse, een van de bestuursleden van de stichting Maasdriel steunt haar Missionarissen over het waarom van dit succes en over de toekomst.

Zuster Will van Mer aan het werk

De stichting vindt zijn oorsprong in een actie van een aantal inwoners van Kerkdriel die van nabij betrokken waren bij de, toen nog vier, Kerkdrielse missionarissen die verspreid over de wereld leefden en werkten. Onder het motto 'Geef ze ook een rondje' werd er tijdens de jaarlijkse kermis een actie gehouden om geld op te halen voor de projecten van de vier missionarissen. Een van hen is inmiddels overleden, maar de overige drie zijn nog altijd actief in hun missiewerk en worden ook nog altijd ondersteund door de mensen in Maasdriel.

De vader van Jan Poulisse was een van de initiatiefnemers van deze actie, hij is ook de vader van Maria Poulisse, die als lid van de camillianen sinds 1985 in Barranquilla, Colombia werkt. Zij runt daar een

dagopvang voor gehandicapte kinderen die er therapie en scholing krijgen. Deze familieband is kenmerkend voor de stichting. De medeoprichters hadden allen een directe (familie)band met een van de vier missionarissen. Ook nu is nog een aantal van de bestuursleden familie van een van de missionarissen.

Zuster Will van Mer is lid van de Franse congregatie les petites servantes du sacre coeur. Ze is vroedvrouw en werkt al sinds 1971 in de missie. Sinds 2003 werkt ze in Kameroen. Vanwege oorlogsgeweld is ze een paar jaar geleden weggegaan uit Baba. Nu werkt ze in een nieuwe kraamkliniek in Bafoussam.

Pater Leo van Beurden is Kruisheer en woont en werkt sinds november 1970 in Indonesië in het bisdom Bandung. Hij beheert daar sinds 1999 een grote scholenstichting die 70 scholen onder haar hoede heeft.

Eenvoudig en doeltreffend

De werkwijze van de stichting is in feite heel eenvoudig. Eénmaal per jaar, in de periode rond de Kerkdrielse kermis, worden er huis-aan-huis in Kerkdriel flyers rondgebracht met informatie over de stichting en het werk van de missionarissen. Kort daarna volgt een huis-aan-huis collecte. Een werkwijze die even eenvoudig als doeltreffend is. Volgens Jan Poulisse heeft dit alles te maken met de kleinschaligheid. "Kerkdriel is een kleine gemeenschap en veel inwoners kennen de missionarissen nog persoonlijk of kennen

Maria Poulisse met enkele gehandicapten kinderen.
Foto's: stichting Maasdriel steunt haar missionarissen.

hun familie. Dat vergroot de bereidheid om te geven. Ook de vrijwilligers komen uit het dorp en dat vergroot de geefbereidheid. Naast de vrijwilligers is er een aantal (lokale) sponsors, bijvoorbeeld voor het drukwerk of voor de website. Al het geld dat binnenkomt, gaat naar de projecten, naar mensen die ze kennen. Er zijn geen onkosten."

In de loop der jaren is de werkwijze nauwelijks veranderd. In 2020 kon er door corona geen collecte gehouden worden. Via de brieven die wel huis-aan-huis verspreid werden, deed de stichting een oproep om het geld over te maken. Ook via de website is het mogelijk om geld te doneren. "De opbrengst bleef ongeveer gelijk, zo rond de € 6000,--. Daarom is besloten niet meer te collecteren, maar alleen nog maar de brieven te verspreiden rond de actieweek. Dat scheelt veel werk," licht Jan toe.

Wilde Ganzen

Naast de kermisactie heeft de stichting ook inkomsten van enkele donoren. Zo ontvangt de stichting regelmatig een bedrag van de lokale Vincentiusvereniging en zijn er mensen die bijvoorbeeld bij een speciale verjaardag of huwelijksjubileum als cadeau geld voor de missionarissen vragen. En de lokale basisschool heeft enkele jaren een eigen vastenactie gehouden voor de drie missionarissen. Als de missionarissen met verlof zijn, organiseert de stichting een ontmoetingsavond, waarin zij de inwoners

van Kerkdriel vertellen over hun werk en er uiteraard wordt gecollecteerd. Belangrijk is ook de stichting Wilde Ganzen, waarmee de stichting al jaren contact heeft. Zij verhogen de opbrengsten van de acties vaak met 50%. Jan: "Wilde Ganzen beoordeelt ook de projecten van de missionarissen en zij leggen aan Wilde Ganzen verantwoording af. Dat betekent voor ons een zorg minder en de garantie dat er goed gekeken wordt naar wat er met het geld gebeurt."

Toekomst

De toekomst van de stichting is wel wat onzeker, vertelt Jan desgevraagd. "Vrijwilligers zijn er nog wel te vinden, de leeftijd varieert nu tussen de 50 en de 70. Ook is er een jongere die de onlangs aangemaakte facebookpagina beheert. Het is de bedoeling dat de drie missionarissen regelmatig berichten aanleveren die op de website en deze facebookpagina geplaatst kunnen worden. Jonge mensen hebben misschien weinig kennis van missie en missionarissen maar kunnen wel degelijk geraakt worden door hun verhalen. Mensen die zich hun leven lang inzetten voor hun medemensen die het slechter hebben, dat spreekt ook jongeren aan." De zorg om de toekomst heeft meer betrekking op de missionarissen zelf. Met name pater Leo en zuster Will zijn aardig op leeftijd aan het raken. Binnen het bestuur van de stichting is al wel gesproken wat er gaat gebeuren als zij er niet meer zijn of definitief terugkeren

naar Nederland. De meningen zijn verdeeld. De bekendheid van de personen en het feit dat ze echte Kerkdrielenaren zijn, is bepalend voor het succes. "De komende jaren moeten we gaan nadenken of we de projecten blijven ondersteunen als 'onze' missionarissen er niet meer bij betrokken zijn. Voor een deel zal daarin meespelen hoe de projecten zelf voortgang vinden. In het geval van Maria wordt er wel gekeken naar mogelijke opvolging door betaalde krachten en wordt daar nu in begrotingen ook rekening mee gehouden. Pater Leo is zich langzaam aan het terugtrekken en veel wordt geregeld door het bisdom. De Wilde Ganzen sluit voortzetting van financiële steun zeker niet uit. Binnenkort zal deze organisatie in gesprek gaan met de drie missionarissen en ook met ons om te spreken over de toekomst. Het is echter ook de vraag of de bestuursleden en vrijwilligers zich even betrokken blijven voelen als de personen die we ondersteunden wegvallen. Op die vragen zullen de komende jaren antwoorden moeten komen."

Erica Op 't Hoog

Meer informatie:
www.missionarissenmaasdriel.nl

“Er wordt opgevangen, zo goed mogelijk. Punt” ‘Opvang in de regio’ in de praktijk

Zuster Yosé Höhne-Sparborth, zuster van de Voorzienigheid is al jarenlang sterk betrokken bij de dominicanen en dominicanessen in Irak en de aartsbisschop van Kirkuk, Yousif Thomas Mirkis, en bezoekt hen regelmatig. In november 2021 vertrok zij voor een jaar naar Sulaymaniyah in het Noordoosten van Koerdisch Irak. Zij zal daar in de regio trainingen verzorgen in rebalancing en traumaverwerking. Via nieuwsbrieven houdt ze geïnteresseerden in Nederland op de hoogte van de gebeurtenissen in de regio en in het klooster Maryam Al-Adhra waar zij verblijft. Hierin schrijft ze regelmatig over de vele ontheemden en vluchtelingen die opgevangen werden en worden in de regio. Een reden om ook eens te kijken naar de cijfers over vluchtelingen wereldwijd en opvang in ons eigen land.

Een Yezidi vrouw nodigde Yosé uit in haar tent in het vluchtelingenkamp

Een fotograaf in het kamp bij Sulaymaniyah in 2016

Enkele kinderen in het kamp.
Foto's: Yosé Höhne-Sparborth

De stad Sulaymaniyah ligt in de autonome regio Koerdisch Irak. Een regio die vanaf de jaren '90 van de vorige eeuw onder toezicht van de VN staat als autonome regio. Een gebied dat ook gespaard bleef van de zware sancties en economische boycot die de westerse wereld Irak oplegde in die jaren '90. In de loop van de geschiedenis heeft Koerdistan altijd veel vluchtelingen opgevangen. Ter illustratie schrijft Yosé: “In 1991 telde Koerdistan drie miljoen inwoners, 2018 waren het er negen miljoen. Alle Koerdische steden zijn omgeven door diverse grote vluchtelingenkampen, nog steeds. Kirkuk, een van de grotere steden, bouwde al een hele grote nieuwe buitenwijk erbij, bijna een stad, waarvoor bisschop Mirkis werd gevraagd een grote school op te richten.”

Yosé schrijft verder hierover: “Veel Irakezen vluchtten in die jaren (van de boycot, red.) naar het Koerdische deel, slechts een klein deel trok naar Europa. Ze werden opgevangen, ook al waren onder hen ook daders van de grote agressies tegen de Koerden. Immers, Saddam Hoessein deed zijn karweiën nooit alleen - maar ook: elke weigeraar werd onmiddellijk gedood. Koerdistan heeft de Irakezen die de honger van de boycot vanaf 1992 ontvluchtten opgevangen. Koerdistan heeft de Syriërs opgevangen vanaf 2011. Koerdistan heeft de mensen die op de vlucht waren voor IS opgevangen, 2014, zo'n twee miljoen ongeveer. Ze doen het, en ze doen het goed! Europa zou daar verdomde veel van kunnen leren, vergeef me het woord.

Om deze reden ben ik zeer van dit volk gaan houden. Zelf ben ik vluchteling uit de DDR en weet daarom zeer goed hoe politiek zich altijd van vluchtelingen bedient. Dat heb ik hier nog niet zien gebeuren. Er wordt opgevangen, zo goed mogelijk. Punt. De christelijke families om dit klooster heen kwamen allen uit dat IS-gebied en zijn gebleven toen de rest van de 258 IDP's (ontheemden) die hier drie jaar in dit klooster werden opgevangen, weer terugkeerden naar huis.” Ze reageert hiermee ook op de berichtgeving over hoe Belarus vluchtelingen inzet als politiek middel aan de grens met Polen.

Complex land

Irak is een complex land met veel verschillende bevolkingsgroepen. In één van haar brieven probeert Yosé dit in een aantal zinnen uit te leggen: “Sinds pakweg 20.000 jaar voor Christus gingen volkeren trekken tussen Afrika, Azië en Europa. Irak is zagezegd het verkeerscircuit in die trek: tussen woestijnen en bergen die men door moet, hier een vruchtbaar gebied tussen twee rivieren: Eufraat en Tigris. Al die honderden eeuwen door bleven er altijd resten volk hangen als de grote groep verder trok, om welke reden ook. Formeel telt Irak twaalf entiteiten, maar in werkelijkheid is het nóg complexer. Voordat in 1917 een Fransman en een Engelsman samen besloten dat ze als oorlogsbuit van de Eerste Wereldoorlog dit Midden-Oosten onder elkaar gingen verdelen, en aan de borreltafel die strepen dwars door dit gebied trokken,

werden dus die twaalf entiteiten tot 'Irak' verklaard, en werd er een potentaat als zetbaas aangesteld. Tot 1917 was elke stad een eigen staat met eigen volk. Ook nu heeft elke stad haar eigen grens met bewaking."

Een van de entiteiten vormen de Koerden, een volk dat verspreid leeft over verschillende landen in de regio. De Koerden hebben onder Saddam Hoessein zwaar te lijden gehad. Toch vingen ze veel Arabieren op. Maar de tegenstelling blijft en er is bij velen een gevoel van vijandigheid. "De tegenstelling is hier niet christen-moslim, maar Koerd-Arabier."

Het is een gevoel dat gevoed is door een lange geschiedenis die niet zomaar zal verdwijnen. Toch houdt Yosé wel hoop. In het klooster zelf zijn ook veel mensen opgevangen. Daar ging enige tijd alle aandacht naar uit. Inmiddels worden er weer allerlei cursussen gegeven, waaronder traumaverwerking, dialoogtrajecten tussen verschillende bevolkingsgroepen en lessen in o.a. Arabisch.

In en om de grotere steden worden nieuwe wijken gebouwd om de vele migranten, ontheemden en vluchtelingen een blijvende huisvesting te kunnen geven. Vanuit het bisdom van bisschop Mirkus worden daar nu ook scholen en andere voorzieningen gebouwd. Enkele projecten worden ondersteund vanuit ons land.

Enkele cijfers over vluchtelingen en opvang

Het Nederlandse (en Europese) beleid is vooral gericht op 'opvang in de regio'. Dat is wat er in Iraaks Koerdistan ook gebeurt. Om het in perspectief te plaatsen enkele cijfers van de UNHCR. Waar Koerdistan in 2014 alleen al bijna twee miljoen vluchtelingen opving, waren er in ons land tussen 2018 en 2020 nog geen 80.000 asielaanvragen.

Eind 2020 waren er in totaal 82,4 miljoen mensen wereldwijd op de vlucht. Nooit eerder telde de UNHCR zo veel mensen op de vlucht. Dit aantal bestaat uit verschillende groepen: vluchtelingen, binnenlands ontheemden (IDP's, internally

displaced persons) en asielzoekers (mensen die daadwerkelijk asiel hebben aangevraagd in een ander land).

Van de 82,4 miljoen mensen die wereldwijd op de vlucht zijn, vallen er 26,4 miljoen onder de definitie vluchteling: dit zijn mensen die hun land ontvlucht zijn. 20,7 miljoen van hen vallen onder UNHCR-mandaat. 5,7 miljoen van hen zijn Palestijnse vluchtelingen, geregistreerd door vluchtelingenorganisatie UNRWA. 73 procent van de vluchtelingen wordt opgevangen in buurlanden van hun eigen land.

Het grootste gedeelte van de mensen die huis en haard verlieten (48 miljoen mensen) zijn ontheemden: mensen die op de vlucht zijn in hun eigen land. In 2020 hadden 4,1 miljoen mensen een asielaanvraag lopen in een ander land. Daarnaast hadden in 2020 in totaal 3,9 miljoen Venezolanen hun land verlaten.

De meeste landen die vluchtelingen opvangen zijn lage- en middeninkomenslanden. 86 procent van alle vluchtelingen wordt opgevangen in ontwikkelingslanden. De minst ontwikkelde landen ter wereld verleenden in 2020 asiel aan 27 procent van het totaal aantal vluchtelingen.

Erica Op 't Hoog

Top 5 opvanglanden

Vijf landen vingen meer dan 1,2 miljoen vluchtelingen en Venezolanen ontheemd in het buitenland op (exclusief Palestijnse vluchtelingen. Dit zijn cijfers van UNHCR) Als de Palestijnse vluchtelingen meegenomen zouden worden, zou Libanon ook in deze top 5 staan

1. Turkije (3,7 miljoen)
2. Colombia (1,7 miljoen)
3. Pakistan (1,4 miljoen)
4. Oeganda (1,4 miljoen)
5. Duitsland (1,2 miljoen)

Top 5 herkomstlanden

Er zijn een aantal langdurige crises gaande waardoor veel mensen hun land ontvluchten. De oorlog in Syrië zorgt nog steeds voor de meeste vluchtelingen. Meer dan tweederde (68%) van alle vluchtelingen komt uit slechts 5 landen:

1. Syrië (6,7 miljoen)
2. Venezuela (4 miljoen)
3. Afghanistan (2,6 miljoen)
4. Zuid-Soedan (2,2 miljoen)
5. Myanmar (1,1 miljoen)

De Martinusparochie in Utrecht heeft enkele projecten van bisschop Mirkis financieel ondersteund. Enkele nieuwsbrieven van Yosé zijn te lezen op www.katholiekutrecht.nl onder het kopje verdieping.

Vluchtelingentoeestroom 2015

Over de grote toestroom van vluchtelingen naar Europa in 2015 vult Yosé aan:

Zomer 2015 kwamen er 'ineens' één miljoen jonge mannen naar Europa gevlucht. De schrik van toen zijn 'wij' nog niet kwijt. Waarom ze kwamen: zaten met hun families al in kampen in Syrië en Turkije en Noord-Irak. Komt Poetin bombarderen in Syrië. Komt Erdogan strijden tegen de Peshmerga in Noord-Irak, de enigen die op de grond vochten tegen ISIS. Moet de UNHCR de voedselpakketten rantsoeneren, omdat VS en EU de beloofde hulp gelden 'om ze ginds te houden' niet betalen. De families stuurden mannen om te verkennen of er een 'elders' was zonder bommen en mét brood.

NIEUWS / BERICHTEN

Nieuwe caritascampagne ‘#TogetherWe’

Caritas Internationalis, de internationale koepel van katholieke hulp- en ontwikkelingsorganisaties, heeft ter gelegenheid van het 70-jarige jubileum een drie jaar durende campagne gelanceerd. Die heeft de naam gekregen Together We en de bijhorende hashtag #TogetherWe. “Geïnspireerd door de encyclieken Laudato Sí en Fratelli tutti wil deze campagne mensen samenbrengen voor nieuwe acties en initiatieven, vooral aan de basis. Zo hopen wij bij te dragen aan de bestrijding van armoede, het herstel van de waardigheid van de uitgesloten en de bescherming van de natuur, in de geest van integrale ecologie,” is te lezen in de aankondiging. De aantasting van ons ‘gemeenschappelijke huis’ is volgens Caritas Internationalis nog verergerd door de huidige wereldwijde pandemie. “Als we niet samen zorgen voor ons gemeenschappelijke huis, dreigt het grootste deel van de mensheid weldra zonder (t)huis te zitten!” Meer over de campagne: www.caritas.org/togetherwe

Bron: digitale nieuwsbrief Missionaire Agenda

22 missionarissen vermoord

In het jaar 2021 zijn 22 rooms-katholieke missionarissen vermoord. Van deze vermoorde missionarissen waren er dertien priester. Dat meldt het katholieke persagentschap Fides. Verder ging het om een mannelijke religieus, twee vrouwelijke religieuzen en zeven leken. Elf van hen vonden de dood in Afrika, zeven in Amerika. Volgens Fides waren allen ‘eenvoudige getuigen van hun geloof in de context van armoede en sociale problematiek, in plaatsen waar geweld de regel is of de overheid afwezig of verzwakt door corruptie’. Zij zijn niet per se vanwege hun geloof vermoord, maar wel meestal op gevaarlijke plekken waar ze vanuit hun geloof werkzaam waren. Bron: Fides.org / ND

Zondag voor de Oosterse Kerken 15 mei 2022

Eenheid in Verscheidenheid Oosterse Katholieke Kerken

De Oosterse Katholieke Kerken zijn in het verleden voortgekomen uit deelunies met de Rooms-katholieke Kerk. Bekend is de Unie van Brest-Litovsk (1596) waaruit de Oekraïens-Katholieke Kerk is voortgekomen. Ook in het Midden-Oosten zijn diverse unies met Rome tot stand gekomen. De Maronieten (Libanon) herstelden de band met Rome rond 1200. Vanaf de 16^e eeuw

ontstaan er in Oost-Europa, India en in het Midden-Oosten diverse met Rome geünieerde kerken.

Deze Oosterse Katholieke Kerken staan in de traditie van de oosters-orthodoxe en oriëntaalse kerken (theologie, liturgie, gebruiken, kerkelijk recht). Vanuit het Rooms-katholieke perspectief werden deze kerken gezien als een brug naar de orthodoxe tradities. De oosters-orthodoxe en oriëntaals-orthodoxe kerken zagen de deelunie vaak als een ondermijning van hun kerk en traditie. De brugfunctie die de Oosterse Katholieke Kerken werd toegedicht, kon zelden waargemaakt worden.

Dat neemt niet weg dat de Oosterse Katholieke Kerken door de eeuwen heen overeind gebleven zijn en daarbij vaak grote problemen hebben moeten overwinnen. De Oosterse Katholieke Kerken hebben bestaansrecht en nemen vandaag een eigen plaats in de Rooms-katholieke Kerk.

In de oecumenische betrekkingen worden ze vaak overgeslagen. Met name in Europa is er bij orthodoxen een grote gevoeligheid ten aanzien van het bestaan van de Oosterse Katholieke Kerken. In het Midden-Oosten waar de christelijke kerken als minderheden moeten overleven, zijn hierover minder spanningen. Op de komende Zondag voor de Oosterse Kerken willen we de focus richten op het bestaan van Oosterse Katholieke Kerken. Hoe staan deze kerken er nu voor? Hoe zijn de verhoudingen met de moederkerken? Wat betekenen zij voor ons en wat kunnen wij voor hen betekenen? Preekschets en voorbede worden vóór 15 april 2022 gepubliceerd op www.oecumene.nl

Colofon

De Missionaire Agenda is een werkschrift voor werkgroepen met een missie en verschijnt viermaal per jaar: maart, juni, september, december. Het is een uitgave van de Konferentie Nederlandse Religieuzen in samenwerking met BERNE MEDIA | uitgeverij abdij van berne jaargang 38, ISSN: 1389-5192.

Parochies ontvangen twee gratis exemplaren, waarvan één voor de missie- of MOV-groep. Uw vrijwillige bijdrage voor de *Missionaire Agenda* kunt u storten op rekeningnummer NL64RABO 0120103818 ten name van Uitgeverij Abdij van Berne (Heeswijk) onder vermelding van ‘Missionaire Agenda’. Vragen om extra abonnementen is mogelijk. Berne Media beheert de adressen van abonnees om de Missionaire Agenda toe te kunnen sturen. Zij doet dat zorgvuldig. Indien u het blad niet langer wenst te ontvangen kunt u zich afmelden via de abonnementenadministratie.

Vormgeving:

Antjeontwerpt

Redactie:

Paul ten Hacken, Simone Ooms (Berne Media), Erica Op 't Hoog (hoofdredacteur), Jan Maasen, Gerard Moorman, Benedict Laval, Tatiana Waterink

Redactieadres:

KNR • Postbus 111 • 5201 AC 's-Hertogenbosch • cpr@knr.nl • www.missionaire-agenda.nl

Abonnementenadministratie:

BERNE MEDIA | administratie • Abdijsstraat 53 • 5473 AC HEESWIJK • administratie@bernemedia.com

Diverse zalig- en heiligverklaringen

In de eerste helft van dit jaar zijn er diverse zalig- en heiligverklaringen van personen die een bron van inspiratie zijn voor iedereen die wil werken op het gebied van vrede en gerechtigheid.

Rutilio Grande sj

Op 22 januari werd de jezuïet en bevrijdingstheoloog Rutilio Grande zalig verklaard. Hij werd op 12 maart 1977 in El Salvador vermoord samen met zijn lekenmetgezellen Manuel Solorzano (72) en Nelson Rutilio Lemus (16). Ook zij zijn op die dag zalig verklaard. Het drietal werd tijdens een autorit in een hinderlaag gelokt. Zij werden vermoord op bevel van een vereniging van grootgrondbezitters. De Italiaanse priester Cosme Spessotto, die in 1980 ook werd vermoord vanwege kritiek op de militaire junta in El Salvador, werd tijdens dezelfde plechtigheid zalig verklaard.

Rutilio Grande werd in 1928 geboren en tot priester gewijd in 1959. Hij was pastoor in de stad Aguilares, even ten noorden van San Salvador. Hij speelde een belangrijke rol in de oprichting en verspreiding van op de bevrijdingstheologie geïnspireerde basisgemeenschappen. Hij zette zich ook sterk in om de levensomstandigheden van landarbeiders en kleine boeren te verbeteren.

Pater Grande was goed bevriend met de inmiddels heilig verklaarde Oscar Arnulfo Romero, de toenmalige aartsbisschop van San Salvador die in 1980 werd vermoord terwijl hij de eucharistie opdroeg.

Charles de Foucauld

Op 15 mei zal Charles de Foucauld in Rome worden heiligverklaard. Deze Franse priester, trappistenmonnik en kluisenaar werd op 15 september 1858 in Straatsburg geboren en kende een vrij en ongebonden leven, totdat hij als militair als straf naar Algiers gestuurd werd. Hij raakte er erg onder de indruk van het geloof en de vroomheid van de moslims. Terug in Parijs schreef hij een groot reisverslag. Daarna ging een zoektocht van start naar de wortels van zijn geloof, dat

hij al lang vaarwel had gezegd. In 1887, op zijn 28ste, werd hij na een tocht door het Atlasgebied door abbé Huvelin bekeerd. In 1890 werd hij trappist en ging in een heel arme abdij in Syrië wonen. Ondanks het sobere leven vond hij dat het ideaal van armoede daar nog te weinig vorm kreeg. Daarop werd hij knecht bij de clarissen in Nazareth. In 1901 werd hij in Frankrijk tot priester gewijd.

In 1905 vestigde hij zich in Tamanrasset, in het Hoggargebergte in het zuiden van Algerije. Hij woonde bij de Toearegs, leerde hun taal en won hun vertrouwen. De laatste elf jaar van zijn leven woonde hij in een eenvoudige lemen hut, ver van de beschaving. Op 1 december 1916 werd hij door Toearegs gevangen genomen met de bedoeling losgeld voor hem te vragen. Een van zijn jonge bewakers raakte evenwel in paniek en schoot Charles dood. Hij was nooit uit op de bekering van de Toearegs of andere woestijnbewoners, zijn doel was aanwezig zijn en te leven met de armsten en op die manier een 'universele broeder' van allen te zijn. Paus Franciscus noemt hem daarom ook in zijn laatste encycliciek Fratelli Tutti die gaat over broederschap. Later zijn verschillende congregaties, zoals de Kleine Zusters van Jezus, geïnspireerd door zijn leven.

Pauline de Jaricot

Een week later, op 22 mei, zal Pauline Jaricot zaligverklaard worden in Lyon. Zij is de grondlegger van de Pauselijke Missiewerken, bekend als Missio. Pauline Jaricot werd in 1799 geboren in Lyon. In 1822 richtte zij op haar 23ste het Werk voor de Verspreiding van het Geloof op. Daarbij motiveerde zij als een echte 'moeder van de wereldmissies' 2,4 miljoen Fransen om dagelijks de rozenkrans te bidden en wekelijks een klein bedrag aan de missie te schenken. Zo wist zij financiële middelen samen te

brengen die konden worden benut voor de verkondiging van het Evangelie. Een eeuw later werden uit die werking de Pontificia Opera Missionalia (Pauselijke Missiewerken) geboren.

Het proces voor haar zaligverklaring ging in 1926 van start. In 1963 werd zij eerbiedwaardig verklaard en op 27 mei 2020 kondigde de Congregatie voor de Heiligverklaringen de zaligverklaring van Jaricot aan, na de pauselijke erkenning van een wonder op haar voorspraak.

Nieuwe missiesecretaris bisdom 's-Hertogenbosch

Het bisdom 's-Hertogenbosch heeft een nieuwe missiesecretaris. Pater Charles Eba'a is geboren in Zuid-Kameroen. Hij is lid van de Congregatie van de Heilige Geest (Spiritijnen). Hij volgde zijn opleiding bij deze congregatie in Kameroen en Nigeria. Zestien jaar geleden kwam hij naar Nederland, waar hij eerst acht jaar werkte in Rotterdam Zuid. Vervolgens ging hij in 2015 naar Heereveen. Sinds de zomer van 2021 is hij halftime benoemd als pastor in Veghel. Daarnaast is hij nu voor één dag in de week werkzaam als missiesecretaris van het bisdom. Daarmee volgt hij Embregt Wever op, die deze zomer vertrok als missiesecretaris en medewerker voor diaconie.

COLUMN

Bruggen bouwen

Er zijn veel bruggen en bruggetjes in Nederland. Tegenwoordig zijn over bijna alle rivieren en kanalen bruggen gebouwd. Ja, Nederlanders zijn ervaren bruggenbouwers! Bruggen spelen een grote rol op allerlei terrein in de samenleving. Een brug verbindt oevers en verkort de reistijd. Een brug maakt ontmoetingen mogelijk. Het belangrijkste is misschien wel, dat een brug een verbinding legt tussen mensen. Zonder bruggen blijven mensen gescheiden van elkaar.

Het is nu al bijna twee jaar dat de coronacrisis ons land en de wereld in zijn greep heeft. Deze dwingt ons om een beetje los van elkaar te staan. We raken geïsoleerd in ons eigen wereldje. Het sluiten van openbare plaatsen zoals restaurants, cafés, sportlocaties, die meestal ontmoetingsplaatsen zijn, vermindert het sociale contact. Het is dus nu relevanter dan ooit dat we bruggen bouwen om met elkaar verbonden te blijven. Wij zijn nu uitgedaagd om op een creatieve wijze elkaars naasten te zijn, om niemand in isolement achter te laten.

Dezelfde situatie en uitdaging gelden ook voor het pastoraat in de parochies waar pater Stefan en ik werken. Kerstmis bijvoorbeeld werd, net als in 2020, afstandelijk gevierd terwijl we gewend zijn aan een sfeervol kerstfeest. Zeker, het was ook pijnlijk voor ons als geloofsgemeenschap om maar een beperkt aantal mensen te mogen toelaten in de kerstvieringen. Maar ik dacht toen dat Kerstmis niet alleen met kerstvieringen in het kerkgebouw te maken heeft, maar met veel meer! De geboorte van Jezus is een brug tussen God en mens, tussen het goddelijke en het menselijke. Jezus is het gezicht van God, in wie Gods aanwezigheid voelbaar is, de God die solidair is met de mensheid, de God die wordt geboren te midden van vreugde en verdriet, dankbaarheid en zorgen van de mens.

Samen met het kerkbestuur en vrijwilligers van de parochie Schimmert hebben we geprobeerd om de viering en de warmte van Kerstmis buiten het kerkgebouw

te presenteren. Naast online vieringen en het plaatsen van kerstgedachten op verschillende sociale media was er ook weer 'de kerststallen wandelroute Schimmert'. Via een paar wandelroutes door het dorp Schimmert kunnen mensen dan genieten van de kerststallen die door parochianen achter het raam zijn gezet. Het werd aardig bezocht en mensen konden daardoor toch iets van het kerstgebeuren ervaren. In onze andere parochie Genhout werden zelfgemaakte kerstkaarten rondgebracht naar ouderen, zieken en alleenstaanden.

Wat wij zelf op Kerstmis zijn begonnen, was het geven van zelfgeschreven kerstkaarten aan families van wie een familielid in het afgelopen jaar is overleden. We vonden het fijn om persoonlijk aandacht te schenken aan degenen die nu Kerstmis anders meemaakten, zonder hun dierbaren. Het was ook bijzonder leuk dat wij zelf de kaarten, midden in het koude weer, rondbrachten. Het is gewoon geweldig om te lezen en ervaren dat er overal verschillende initiatieven, creativiteit en bijdragen zijn tijdens deze coronatijd. Het is wat we zouden moeten blijven doen, zelfs als de coronacrisis straks eindigt. Want wij christenen zijn bruggenbouwers! Laat jezelf maar bewogen worden door liefde, want liefde is altijd creatief, liefde kent vele talen en uitdrukkingen, liefde kent geen grenzen, ze kan het onbereikbare bereiken.

Charles Leta, s.m.m

Pater Charles (links) en pater Stefan schrijven kerstkaarten voor parochianen van wie afgelopen jaar een familielid is overleden

In oktober 2018 kwam pater Stefan Musanai smm vanuit Indonesië via Frankrijk naar Nederland. Twee weken later kwam zijn medebroeder Charles Leta smm. In Nederland woonden de twee Indonesische montfortanen bij de confraters in het klooster Vroenhof in Valkenburg, Zuid-Limburg. Daar leerden ze Nederlands en maakten kennis met Nederland. Momenteel wonen ze in Schimmert en hebben beiden een part-time aanstelling als kapelaan in de parochies Schimmert en Genhout. Ze verzorgen om beurten de column.